



การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง*
DEVELOPMENT OF EDUCATION QUALITY ASSURANCE MANAGEMENT SYSTEM IN
THE CHARITABLE SCHOOLS OF BUDDHIST TEMPLES AREAS
OF CENTRAL PROVINCES

¹พระเมธีปริยัติธาดา (บุญพรม จารุปลโย) Phrametheepariyatthada (Boonprom Carupunkhao),

²พระมหาสิริวัฒนา สิริวัชรวรกุล Phramha Siri wattana Siri watcharaworakun, ³เสาวณีย์
สิกขาบัณฑิต Sewanee Sikkhabundit, ⁴สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต SiriKarn Tanawutpornpinit,

⁵ชมพูนุช ช้างเจริญ Chompoonuch Changcharoen, ⁶ราณี จินสุทธิ์ Raneer Jeansuti

^{1,4,5,6}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nongkhai Campus, Thailand

²วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ Siriwat Vocational College, Thailand

³มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ North Bangkok University, Thailand

E-mail: dr.aosirikarn@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา 2) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา 3) เพื่อทดลองใช้ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา 4) เพื่อประเมินระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 103 คน การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ใช้สถิติ t-test แบบ Dependent ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ได้องค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือ (1) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ (1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา (2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (5) การติดตามผลการประเมินคุณภาพการศึกษา (6) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ (7) การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และ 2) ระบบการบริหารจัดการ K-PDCA ประกอบด้วย 5



ขั้นตอน คือ 1) การให้ความรู้ (Knowledge=k) 2) การวางแผน (Plan: P) 3) การดำเนินการตามแผน (Do: D) 4) การตรวจสอบ (Check: C) และ 5) การแก้ไขปรับปรุง (Act: A) 3) ผลการทดลองใช้ พบว่า ผู้เข้าอบรมมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผลการประเมินระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง ด้านความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ตามประเด็นในการตรวจสอบ ทั้ง 5 ข้อ ได้แก่ การให้ความรู้ การวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบ การแก้ไข พบว่า มีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์มากที่สุดทั้ง 5 ข้อ

คำสำคัญ: ระบบการบริหารจัดการ, การประกันคุณภาพการศึกษา, โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

Abstract

The objectives of this research paper are 1) to study the condition of the quality assurance management system for the education quality assurance of Buddhist temples in Buddhist temples; 2) to develop the management system for the quality assurance of the education quality assurance for the charity schools of Buddhist temples; 3) To test the management system for educational quality assurance in Buddhist temples' charitable schools. 4) To assess the quality assurance management system for Buddhist temples' charitable school education. Central Province. It is a mixed research method. The research sample consisted of 103 persons, interviews with 5 experts and in-depth interviews with 9 experts. The research tools were questionnaires, assessment forms, semi-structured interviews. and analyze the data with basic statistical values by finding the frequency, percentage, arithmetic mean standard deviation The statistics used to compare the learn. The results of the research found that 1) Analysis of opinions about the management of quality assurance charity school of Buddhist temples in the central region as a whole is performing at a high level. When considering each aspect, it was found that the practice was at a high level in all aspects. 2) The results of the development of educational quality assurance management system for charity schools of Buddhist temples in central provinces consisted of 2 components: (1) quality assurance within educational institutions: 1) setting educational standards; 2) Develop an educational management development plan, 3) Implement an educational management development plan, 4) educational quality evaluation and inspection, 5) follow-up on educational quality assessment results, 6) an annual educational quality report, and 7) continually develop educational institutions to have quality; and (2) K-PDCA management system consists of 5 steps: 1) Knowledge: K 2) Plan: P 3) Do: D 4) Check: C and 5) Act: A. 3) The results of the experiment showed that the scores after school were higher than before. There was a statistically significant difference at the .05 level. 4) The results of the assessment found that the issues in the audit were; knowledge education planning implementation of the plan auditing correction. These are 5 possibilities and the most useful

Keywords: Management System, Educational Quality Assurance, Buddhist Temple Charity School



บทนำ

การศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสำหรับประชากรเป็นกลไกหลักสำคัญในการขับเคลื่อน เหตุนี้ การพัฒนาประเทศจึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาของผู้เรียน ทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยการพัฒนาศาสนสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เท่าเทียม และจัดให้มีระบบสนับสนุน และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพ และความพร้อมเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันในการบริหารจัดการ การตัดสินใจเชิงนโยบายที่ส่งผลต่อกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ทั้งผู้เรียนและสถานศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการ การจัดการศึกษาที่เปิดช่องทางการ เรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร้ขีดจำกัด เพื่อสร้างความเสมอภาคในการศึกษาเรียนรู้โดยไม่จำกัดรูปแบบ เวลา และ สถานที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

การดำเนินการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพจำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพ และประเมิน มาตรฐานการศึกษา เพื่อให้เกิดกลไกในการตรวจสอบ กระตุ้นให้หน่วยงานที่จัดการศึกษามีการควบคุมคุณภาพ และการประเมินมาตรฐานการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการการศึกษาที่จะต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ไว้ ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาตรา 47-51 ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันภายในและระบบ ประกันภายนอก ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ ถือว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผย ต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษารองรับการประเมินภายนอกและเพื่อให้ กระบวนการจัดการศึกษาของรัฐบาลได้มาตรฐานนอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 สนองต่อนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษ ที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต ประกอบ กับนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมี การประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน (ผลสัมฤทธิ์ ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน) มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการ จัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ให้ใช้กับสถานศึกษาที่เปิด สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด เป็นกรอบในการวางแผนและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีมุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รวมถึงการ จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยดำเนินการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ ฉบับใหม่ และปรับแผนพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่омุ่งมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาภายใต้กรอบ 3 มาตรฐานที่กระทรวงฯ ได้ประกาศใช้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานเพื่อการ



ประเมินคุณภาพภายนอก (รอบสี่) ที่ สมศ. จะนำมาใช้เป็นกรอบมาตรฐานในการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบสี่) ที่เกิดขึ้นต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเขตจังหวัดภาคกลาง จะมีการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษามาแล้ว แต่จากการศึกษาวิจัยก็ยังพบว่า ปัญหาการดำเนินงานของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษายังพบปัญหาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาในการบริหารระบบการประกันคุณภาพการศึกษานั้น คือ บุคลากรขาดความตระหนักรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา ขาดการทำงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารหรือหัวหน้างานประกันคุณภาพยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาได้ดีพอ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้หรือให้คำแนะนำข้อเสนอแนะในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้ การนำข้อมูลย้อนกลับมาใช้ในการพัฒนายังน้อยมาก ขาดแคลนงบประมาณ ขาดความร่วมมือ และให้ความสำคัญกับชุมชนน้อย การบริหารระบบสารสนเทศขาดประสิทธิภาพ และขาดเครื่องมือประเมินที่หลากหลาย การใช้รูปแบบในการประเมินไม่เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา สอดคล้องกับเยาวทิพา นามคุณ และฤตินันท์ สมุทรทัย (2559, หน้า 124) ที่ได้สรุปไว้ในทิศทางเดียวกันที่พบว่า การประกันคุณภาพภายในมีข้อจำกัด ปัญหาด้านครูและบุคลากรที่ยังขาดความรู้ มีความเข้าใจไม่ตรงกัน และยังไม่ให้ความสำคัญอย่างเพียงพอ ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการเตรียมรับการประกันภายนอก ตลอดจนกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนมิได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรมเพียงพอ นอกจากนี้ พบปัญหาด้านสื่อสาร การประสานงานของหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ปัญหาด้านการนำผลการประกันคุณภาพภายในไปใช้ปรับปรุงพัฒนา และการเผยแพร่ผลการประเมินต่อสาธารณชน ยังกระทำจำกัดและไม่เห็นเป็นรูปธรรม ยังสอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ที่พบว่า สถานศึกษาขาดการเชื่อมโยงระบบประกันคุณภาพภายในกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน รวมทั้งการเชื่อมโยงกับการประเมินภายนอก การขาดความพร้อมในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการทั้งด้านครูบุคลากร งบประมาณ สื่อวัสดุ อุปกรณ์การสอน ส่งผลต่อปัญหาด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และคุณภาพโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์จากผลการสัมภาษณ์สภาพความเป็นจริงของผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายกวัฒนกร จังหวัดนครนายก พบว่า โรงเรียนมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่ยังไม่น่าพอใจ ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น ครูและผู้เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจในการทำระบบประกันคุณภาพภายใน การเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการจัดการศึกษาที่ประกาศตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2561 การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทของโรงเรียน การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมไปถึงการนำผลการรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของโรงเรียนในปีการศึกษา 2562 มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารวมถึงการเชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับการประเมินภายนอกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และการประเมินของ สมศ. ในรอบต่อไป

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นเสมือนกลยุทธิ์ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้บริหารหรือครูผู้รับผิดชอบงานระบบประกันคุณภาพ



ภายในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเกิดประสิทธิผลที่ยั่งยืนจึงมีความประสงค์ที่จะทำวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง เป็นการเฉพาะขึ้นให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ความต้องการความคาดหวังของสังคม และเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง
2. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง
3. เพื่อทดลองใช้ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง
4. เพื่อประเมินระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) สรุปได้เป็น 4 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวม 103 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ ได้แก่ ค่าสถิติพื้นฐานโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง โดยนำข้อมูลที่ผู้วิจัยศึกษา และสังเคราะห์ไว้ในตอนที่ 1 มาวิเคราะห์หาข้อสรุปร่วม จัดทำเป็นกรอบในการยกร่างระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง ส่วนที่ 2 การตรวจสอบระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง ด้านความเหมาะสมและความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง จำนวน 5 คน การตรวจสอบโดยการสรุปเนื้อหาแต่ละประเด็นเพื่อหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ของระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง

ตอนที่ 3 การทดลองใช้ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง โดยสร้างคู่มือการใช้ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง ไปทดลองใช้กับโรงเรียนการกุศล



ของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง ด้วยการจัดอบรม สัมมนา ให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ในจังหวัดนครนายก รวม 50 คน ใช้เวลาอบรม จำนวน 2 วัน และติดตามการนำความรู้ไปใช้ในระยะเวลา 30 วัน โดยผู้วิจัยสร้างความเข้าใจ และชี้แจงแนวทางการติดตาม การนำความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง ไปให้กับผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ และครูที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ติดตาม

ตอนที่ 4 การประเมินระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง โดยใช้กระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interviews) ในด้านความเป็นไปได้ และความเป็นไปได้ ด้วยการใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสรุปเนื้อหาแต่ละประเด็นเพื่อหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ ได้แก่ ค่าสถิติพื้นฐานโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .68) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับ 3 อันดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.49$) 2) การนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.28$) และ 3) การติดตามผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.24$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของสภาพของระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง โดยรวม

(n = 103)

สภาพระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษา			
โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เขตจังหวัดภาคกลาง			
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.22	.63	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.16	.67	มาก
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.10	.65	มาก
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.88	.81	มาก



5. การติดตามผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.24	.68	มาก
6. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา	4.49	.52	มาก
7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4.28	.70	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.19	.68	มาก

2. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง

ผลการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง ได้องค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 องค์ประกอบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) การติดตามผลการประเมินคุณภาพการศึกษา 6) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ 7) การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.2 องค์ประกอบของระบบการบริหารจัดการ K-PDCA ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การให้ความรู้ (Knowledge=k) 2) การวางแผน (Plan: P) 3) การดำเนินการตามแผน (Do: D) 4) การตรวจสอบ (Check: C) และ 5) การแก้ไขปรับปรุง (Act: A)

3. การทดลองใช้ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง

ผลการทดลองใช้ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง โดยมีผลการศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระหว่างก่อน และหลังการทดลองใช้พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าอบรม และทดสอบหลังฝึกอบรม ($\bar{X} = 30.93$) สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ($\bar{X} = 19.47$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดลองใช้ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง

(n= 50)

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	Pretest		Posttest		t-test (dep.paried)
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ความรู้ความเข้าใจ	30	19.47	3.73	30.93	4.95	10.81*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าอบรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังฝึกอบรม ($\bar{X} = 30.93$) สูงกว่าก่อนการอบรม ($\bar{X} = 19.47$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05



ผลจากการติดตามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการนำระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลางไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านวิทยากร ($\bar{X} = 4.23$) และด้านที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลจากการติดตามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการนำระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลางไปใช้
(n = 50)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านวิทยากร	4.23	.59	มาก	
1. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	4.33	.47	มาก	1
2. ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา	4.30	.53	มาก	2
3. ความเชื่อมโยงเนื้อหาในการฝึกอบรม	4.20	.61	มาก	5
4. มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม	4.23	.62	มาก	4
5. การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้	4.10	.70	มาก	5
6. การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม	4.23	.50	มาก	3
ด้านความรู้ความเข้าใจ	3.92	.52	มาก	
1. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ก่อนการฝึกอบรม	2.73	.43	ปานกลาง	7
2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้หลังการฝึกอบรม	4.16	.37	มาก	2
3. สามารถบอกประโยชน์ของหลักสูตรฯ ได้	4.13	.43	มาก	3
4. สามารถบอกข้อดีของหลักสูตรฯ ได้	4.66	.44	มากที่สุด	1
5. สามารถอธิบายรายละเอียดได้	3.73	.69	มาก	6
6. สามารถจัดระบบความคิด/ประมวลผลความคิดสู่การพัฒนาอย่างเป็นระบบ	3.96	.55	มาก	5
7. สามารถบูรณาการทางความคิดสู่การปฏิบัติงานเป็นทีม/การปรับตัว/การปฏิรูประบบการปฏิบัติงาน	4.10	.54	มาก	4
ด้านการนำความรู้ไปใช้	4.19	.55	มาก	
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.36	.49	มาก	1
2. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดแก่ผู้ร่วมงานได้	4.10	.66	มาก	3
3. สามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้ร่วมงานได้	4.06	.58	มาก	4
4. มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้	4.23	.50	มาก	2
รวม	4.11	.55	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า จากการติดตามผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการนำระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลางไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านวิทยากร ($\bar{X} = 4.23$) และด้านที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ



4. การประเมินระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง

ผลการประเมินการประเมินระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง

ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง จากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน พบว่า ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ ในการปฏิบัติโดยรวมมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ ได้แก่ 1) การให้ความรู้ 2) การวางแผน 3) การดำเนินงานตามแผน 4) การตรวจสอบ 5) การแก้ไข ดังในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง

(N = 9)

ประเด็นในการตรวจสอบ	ความเป็นไปได้	ความเป็นประโยชน์
1. การให้ความรู้	ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษา	ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
2. การวางแผน	โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ	การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง มีความเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ
3. การดำเนินงานตามแผน		
4. การตรวจสอบ		
5. การแก้ไข		

จากตาราง 4 พบว่า จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิกับการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง ด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยมีประเด็นการพิจารณาทั้ง 5 ข้อ ได้แก่ 1) การให้ความรู้ 2.) การวางแผน 3) การดำเนินงานตามแผน 4) การตรวจสอบ 5) การแก้ไข มีการปฏิบัติมากที่สุดทุกข้อ

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง พบว่า ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง โดยรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดการประกันคุณภาพไว้ใน หมวดที่ 6 มาตรา 47-51 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบ



ประกันคุณภาพภายนอก สำหรับการประกันคุณภาพภายในให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก โดยในมาตราที่ 7 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ส่วนระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น สถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องมีการระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังที่ ละมุน รอดขวัญ (2555, หน้า 145) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคใต้ตอนบน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังผ่านการประเมินรอบสอง พบว่า สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และเยาวทิพา นามคุณ และฤตินันท์ สมุทร์ทัย (2559, หน้า 147) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ผลการวิจัยพบว่า สภาพผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประกอบด้วยกระบวนการควบคุมคุณภาพ กระบวนการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และกระบวนการประเมินคุณภาพ โดยภาพรวมผู้บริหารและครู มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านปัจจัยสนับสนุน ปัญหาที่สำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสรุปได้ทั้งหมด 6 ประเด็น คือ 1) บุคลากรขาดความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา 2) ขาดการทำงานอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและมีการนำข้อมูลย้อนกลับมาใช้ในการพัฒนาน้อย 3) ขาดแคลนงบประมาณ 4) ขาดความร่วมมือและให้ความสำคัญกับชุมชนน้อย 5) การบริหารระบบสารสนเทศขาดประสิทธิภาพ 6) ขาดเครื่องมือประเมินที่หลากหลาย การใช้รูปแบบในการประเมินไม่เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา และสอดคล้องกับที่ ปรีดา บุญเพลิง, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต (2562, หน้า 96) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายการปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จเพียงไรขึ้นอยู่กับความตั้งใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และจำเป็นต้องตระหนักด้วยว่าผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต้องยึดมุมมองของผู้กำหนดนโยบาย

2. ผลการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาอย่างเป็นระบบ และนำข้อมูลจากการศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎีการบริหารการศึกษา การวิเคราะห์องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การศึกษาสภาพระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง และข้อเสนอแนะจากการศึกษาสภาพดังกล่าว นำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกัน และออกแบบร่างระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง ได้องค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา (2) การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษา (3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษา (4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (5) การติดตามผลการประเมินคุณภาพ การศึกษา (6) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ (7) การนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ และ 2) องค์ประกอบของระบบการบริหารจัดการ K-PDCA ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (1) การให้ความรู้ (Knowledge=k) (2) การวางแผน (Plan: P) (3) การดำเนินการตามแผน (Do: D) (4) การตรวจสอบ (Check: C) และ (5) การแก้ไขปรับปรุง (Act: A) สอดคล้องกับงานวิจัยของบุปผา ทองน้อย (2557, หน้า 96) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่งานประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อนโดยการศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี แนวความคิด วิเคราะห์สภาพการณ์ต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรนั้น หรือ ลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบ และงานวิจัยของละมุน รอดขวัญ (2555, หน้า 145) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคใต้ตอนบน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ คือ คู่มือการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี ส่วนประกอบที่สำคัญคือ คำชี้แจงการใช้คู่มือเนื้อหา ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพ และส่วนที่ 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริงใน ระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง พบว่า บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการ ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการติดตามผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการนำ ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัด ภาคกลางไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านวิทยากร ($\bar{X} = 4.23$) และด้านที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ทั้งนี้ เพราะผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง เพื่อใช้ในการอบรมให้กับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดย คู่มือนี้ได้ผ่านการศึกษาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เป็นขั้นเป็นตอน ผ่านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขแล้ว ทำให้การ จัดอบรมประสบความสำเร็จ นอกจากนั้น วิทยากรมีเทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แสดง ความคิดร่วมกันตามใบกิจกรรมในหน่วยการฝึกอบรมอย่างตั้งใจ สามารถฝึกปฏิบัติและออกมานำเสนอผลงาน อย่างมั่นใจ ส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีระดับความรู้ความเข้าใจ ความพึงพอใจ ตามที่กำหนดไว้ สอดคล้อง กับ Goldstein (1993) ได้กล่าวว่า การอบรมเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือ เพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude) ซึ่งจะช่วยให้การ ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ส่วนความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมครั้งนี้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้กำหนดลำดับเนื้อหาของสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกัน และลำดับเนื้อหาอย่าง เป็นขั้นตอน นอกจากนี้ การออกแบบกิจกรรมมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลทำให้ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่หลากหลาย วิทยากรมีความเชี่ยวชาญ มีทักษะในการโน้มน้าว กระตุ้น จูงใจ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นกันเอง ในบรรยากาศที่ไม่ตึงเครียด ส่งผลให้ผู้เข้ารับ

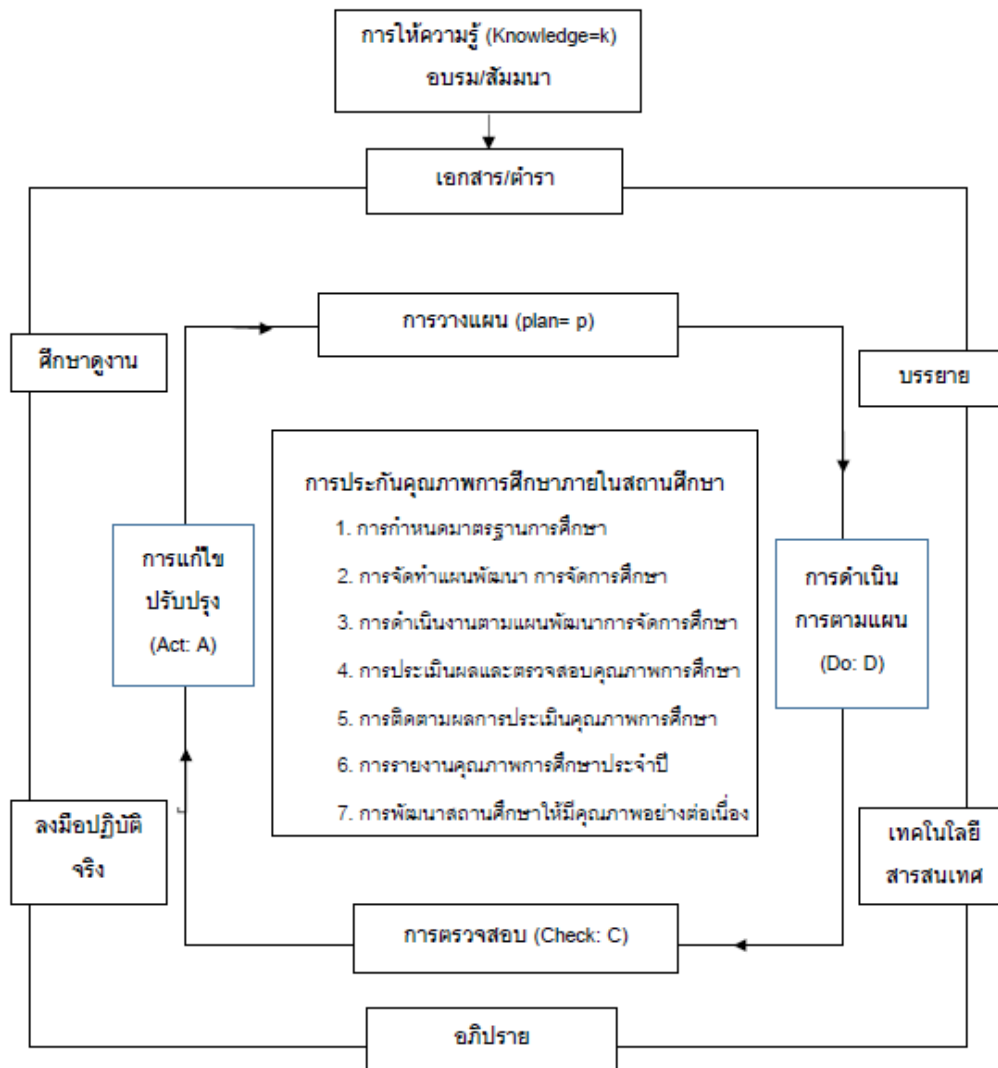


การฝึกอบรม ได้รับความรู้ความเข้าใจ ต่อสิ่งที่ศึกษาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับละมุน รอดขวัญ (2555, หน้า 145) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคใต้ตอนบน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ คือ คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนประกอบที่สำคัญคือ คำชี้แจงการใช้คู่มือเนื้อหา ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพ และส่วนที่ 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริงในระดับมาก ส่วนสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต (2562) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องหลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าอบรม หลังจากการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการอบรมหลักสูตรการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง พบว่า มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ ทั้งนี้สืบเนื่องจากผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือในการอบรมให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการดำเนินการอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน ส่งผลให้การอบรมประสบความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง เป็นไปตามที่ สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต (2562) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง หลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมเหมาะสมมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุดโดย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านความเป็นประโยชน์ของหลักสูตร ด้านการนำไปใช้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Stufflebeam; & Shinkfield (2007) ที่กล่าวไว้ว่า การประเมินควรมีประโยชน์และความเป็นไปได้เพื่อนำผลและสารสนเทศไปปรับปรุงงาน

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยเป็นระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลาง อันเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และเป็นแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลที่ยั่งยืน เพื่อพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา สรุปเป็นภาพองค์ความรู้การวิจัย ดังในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
เขตจังหวัดภาคกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรตั้งกลุ่มเครือข่ายการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะ ร่วมถึงการประเมินศักยภาพของบุคลากร เพื่อให้ได้ แนวทางการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่องานประกันอย่างเป็นระบบ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยสนับสนุนการดำเนินงาน

1.2 ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำ และให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยการนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนา ระบบการประกันคุณภาพให้มีความเข้มแข็งและเปลี่ยนแปลงสู่เป้าหมายที่ต้องการ



2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หลังจากที่ได้มีการนำระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตจังหวัดภาคกลางไปใช้

2.2 ควรศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากสถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อค้นพบวิธีการพัฒนาระบบระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาที่ดีขึ้น

2.3 ควรมีการทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานความร่วมมือต่างๆ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาของภาคอื่นๆ ด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. แหล่งที่มา <https://www.moe.go.th//แผนการศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2560>. สืบค้นเมื่อ 2 ก.พ. 2563.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

บุปผา ทองน้อย. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่งานประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ปรีดา บุญเพลิง, เสาวณีย์ สีขาบัณฑิต และสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต. (2562). การนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลไปสู่การปฏิบัติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. 8(1). 96-106.

เยาวทิศา นามคุณ และฤตินันท์ สมุทรทัย. (2559). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. 10(3). 56.

ละมุน รอดขวัญ. (2555). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคใต้ตอนบน. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.



- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). **สภาวะการศึกษาไทย ปี 2550/2551 “ปัญหาความเสมอภาค และคุณภาพของการศึกษาไทย”**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561**. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี.
- สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต. (2560). **การประกันคุณภาพการศึกษา (Education Quality Assurance)**. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต. (2562). **หลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Goldstein, I. L. (1993). **Training in organizations: Need assessment development and evaluation**. 3rd ed. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Stufflebeam, D. L. et al. (1971). **Educational Evaluation and Decision Making**. Illinois: Peacock Publishers, Inc.
- Stufflebeam, D. L.; Shinkfield, A. (2007). **Evaluation Theory Models and Applications**. San Francisco, CA: Jossey-Bass.